

1. Předmět umělecké kritiky UD.
2. Soud um. kritiky (est. soud): o kráse (tvaru, gestaltu) UD.
3. Předmět estetiky: soud o kráse, bod 2., jiné výroky či pojmy kritiky;
4. Problém v est. soudu: charakter césury mimoestetické / estetické

Pojmy: vyplývání, supervenience.

Supervenience: determinace vlastností.

2 množiny vlastností ME a E. E je determinována (supervenuje na) ME (subvenující báze). Jakákoliv změna v subvenující bázi nutně způsobuje změnu v supervenující „nadstavbě“.

Vyplývání vlastností: vlastnost Q vyplývá z P tehdy a jen tehdy, neexistuje-li svět ani individuum x , v němž $P(x)$, ale ne $Q(x)$

1. Předmět umělecké kritiky UD.
2. Soud um. kritiky (est. soud): o kráse (tvaru, gestaltu) UD.
3. Předmět estetiky: soud o kráse, bod 2., jiné výroky či pojmy kritiky;
4. Problém v est. soudu: charakter césury mimoestetické / estetické

Pojmy: vyplývání, supervenience.

Hume, Beardsley, Sibley

- Předmět estetiky: jazyková analýza výroků umělecké kritiky.
- „ Kdybychom nemluvili o uměleckých dílech, žádné problémy estetiky by neexistovaly, (...) Nezabýváme se estetikou, dokud nemáme nějaká kritická tvrzení, s nimiž bychom mohli začít“ (Beardsley, *Aesthetics*, s. 1, 4). Předmět estetiky: „povaha a fundamenty kritiky ... právě tak, jako jsou předmětem kritiky umělecká díla“ (s. 6).

Tvrzení kritiky:

1. Deskriptivní (*mimonormativní*): „Ta červená skvrnka v pravém rohu“, „Haydnova 23 symfonie je plná dynamického napětí“; „Povídka sestává z 22 000 slov v češtině“. Formě.
2. Interpretativní; *mimonormativní*. Ne o formě, o obsahu, „aboutness“. „Toto je portrét dr. Gacheta“; „Toto je obraz Pegase“; „Hamlet je o chorobné váhavosti“.
3. **Hodnotící – normativní**. Kantovo „Toto je krásné“ Beardsley uvažuje jako hodnotící (*Aesthetics* 9), nebo deskriptivní (463...).

„Toto je krásné“: všechny 3 druhy.

Proč? Symposion: explikace krásy – typová polymorfnost (*Explikace krásy, Logika, jazyk, věda, Academia 2005*).

Krása funkcí kategorie a normy v dané kategorii (např. kategorie malířství – normy romantické krajinomalby, hudby – klasicistní symfonie). UD může být část jiného díla, jeho hodnocení, aluze, citace, autocitace atp., Escher–Galerie, Sartre–Hnus, Borges–Autor Dona Quijota . . .

Celkový stupeň krásy objektu O = suma měr, jimiž jednotlivé (jakékoliv) vlastnosti objektu přispívají ke kráse O dle nějaké estetické normy dané kategorie.

$$K = (V_1, V_2, \dots, V_n)^{\text{norma}_{\text{kategorie}}}$$

pro $n \geq 1$

Problém: jak **spolehlivě** dospět k

$K_0 = (V_1, V_2, \dots, V_n)^{\text{norma-}o}_{\text{kategorie-}o} ?$

SIBLEY

[Estetické pojmy] zcela postrádají ty **vůdčí podmínky**, jaké mají mnohé jiné pojmy. I když při *pohledu* na malbu můžeme říci, a **správně**, že je *delikátní* nebo *čistá* nebo *uklidňující* nebo *bledá* nebo *fádní*, žádný popis pomocí mimoestetických slov nám nedovolí tvrdit, že se na onu malbu musí **nutně** aplikovat ty či ony estetické termíny.

Sibley: estetické / mimoestetické

estetické (E): použití vkusu při normálních smyslových dispozicích – *krásné, jednotné, vyvážené, komplexní, mdlé, jasné, zádumčivé, silné, dynamické, svěží, křehké, dojemné, otřepané, sentimentální, tragické.*

Předpoklad: závislost na pojmech mimoestetických (ME) – bez vkusu (*čtvercové, červené, mollové* ap.).

Charakter závislosti ME/E?

Problém kritického etalonu: vztah ME/E? Existují nutné a postačující podmínky pro aplikaci E?

Sibley: neexistují. Př.:

moll (ME)

~∴ smutné (E).

1. Existují lepší a horší díla (objektivně – vnitřní ot.).
2. Hodnota (krása) vyjádřená E je závislá na ME.
3. Vazba mezi ME a E nemůže být libovolná (podle 1.)
4. E logicky nevyplývá z ME.
5. Jaká je závislost ME/E?

Odpověď na 5. otázku = popis činnosti umělecké kritiky. Sibley? Některé ME spojeny se svými E koreláty ne logicky, ale charakteristicky/typicky.

Relace mezi skupinami ME vlastností a E vlastností nejasná. Ale : materiální struktura Noční hlídky **je** taková, že na ní nějak závisí estetická vlastnost E.

Nějakou konstrukci krásy (E) lze dosáhnout nesčetně mnoha dalšími materiálními strukturami. Cokoli má materiální vlastnosti *Noční hlídky*, bude mít i její E; obecně: ME determinují E – ne vice versa.

Existuje determinační procedura, jak z ME získat E? Problém. E získáváme z ME díky zvláštní *epistemologické* schopnosti – *vkusu*.

Omyl při určení $ME \rightarrow E$ omylem epistemickým, nikoli ontologickým. Recipient schopný použít vkus hodnotí estetickou hodnotu objektu (= jeho stupeň krásy) tak, že odvodí konstrukci E vlastností na základě empirické, „povrchové“ informace dívání, poslechu, četby (ME).

Platí ale úsudek:

Logická (nebo jiná) pravidelnost mezi ME a E
neobjevena.

∴ Logická (nebo jiná) pravidelnost mezi ME a E?

Rozdíl mezi ME a E hlubší.

Vyplývá-li vlastnost E z ME, pak to není ani nutnou, ani postačující podmínkou supervenience E na ME. Uvažme *být barevným* a *být modrým*.

Platí

Být modré
∴ *Být barevné* ↓

Být modré subvenující bází pro *být barevné*.

Vše, co je modré, je nutně barevné.

Podmínka supervenience:

každá změna v subvenující bázi nutně způsobuje stejnou změnu v supervenující „nadstavbě“.

Nelze splnit. Za tohoto předpokladu vlastnost *být barevné* na vlastnosti *být modré* nesupervenuje.

Uvažme 1 identickou změnu v subvenující bázi, která způsobí 2 rozdílné změny v bázi supervenující (odstranění modré má způsobit 1 změnu, působí 2 různé změny).

Obraz O_1 , růžově kolorovaný, a týž obraz O_2 , nekolorovaná kresba.

Pak O_1 báze = O_2 báze (*nebýt modrý*);
supervenující „nadstavbě“

O_1 (*být kolorovaný*) \neq O_2 (*nebýt kolorovaný*).

O_1 růžový obraz (*být kolorovaný*)
 O_2 nebarevný obraz (*nebýt kolorovaný*)

O_1 růžový obraz (*nebýt modrý*)
 O_2 nebarevný obraz (*nebýt modrý*)

Slabá supervenience závislost

ME slabě závisí na *A* = pro jakýkoliv svět *w* a jakékoliv objekty *x* a *y* platí, že mají-li *x* a *y* stejné *ME* ve *w*, pak mají ve *w* stejné *E*.

$\forall x \forall y \forall w (x \text{ a } y \text{ mají stejné } ME \text{ ve } w \supset x \text{ a } y \text{ mají stejné } E \text{ ve } w).$

Estetický soud kontextuální.

Silná ~~supervenience~~ závislost

E silně závisí na *ME* = pro jakékoliv dva světy platí, že mají-li dva objekty v jakýchkoliv dvou světech stejné *ME*, pak *musí* mít *v těch dvou světech* také stejné *E*:

$\forall x \forall y \forall w_1 \forall w_2 (x \text{ má stejné } ME \text{ ve } w_1 \text{ jako } y \text{ ve } w_2 \supset x \text{ má stejné } E \text{ v } w_1 \text{ jako má } y \text{ ve } w_2)$.

Soud nekontextuální, „um. tautologie“, všechny stavy věcí (možné světy).

Ale má-li taková být, pak

ME

∴ E,

nebo

E silně supervenuje na ME.

Žádná z možností. Kritika: přesto nárok na věčnost-silnou závislost (Hume). Kritik z ME „vyvozuje“ E až po krásu – bez záruky.

Důvod epistemo/logický: E/ME ani vyplývání, ani supervenience (se silnou podmínkou).

Kritika: ani logika, ani orákulum. Modifikovat podmínku?

Co nyní? Předpoklad. Guessing. V zrcadle.

Vnitřní předpoklad objektivního pandánu.